

УДК 351:78(4-672ЄС:477)

JEL H81

DOI 10.32782/2786-765X/2024-6-5

Казаков Г.І.

кандидат історичних наук,
провідний професіонал відділу методології
навчання і наукових досліджень,
Вища школа публічного управління
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2860-9892>

УЧАСТЬ ЄС У ВІДНОВЛЕННІ МУЗИЧНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

У статті здійснено аналіз внеску Європейського Союзу у відновлення музичного сектору України в період 2022–2024 років. Відзначено, що сьогодні відбувається підтримка української музичної індустрії з боку ЄС через надання змоги її представникам та уряду загалом отримувати гранти, що мають бути спрямовані на підтримку досліджуваної сфери, впровадження і розвиток інновацій у всіх галузях музичної індустрії. Основна увага в статті приділена грантовим проектам MusicAIRE та LIVEMX, які з моменту повномасштабного вторгнення є найбільшими, як за кількістю учасників, так і наданою фінансовою допомогою. У статті вказується, що політика ЄС сприяє і підтримці приватних європейських компаній, які дотичні до музичного бізнесу, українського музичного простору, зокрема таких як Spotify та IMPALA. При підготовці дослідження використанні наступні методи: евристичний, методи аналізу та синтезу, метод верифікації, статистичні методи.

Ключові слова: Європейський союз, «Креативна Європа», музичний сектор, післявоєнне відновлення, грант.

Постановка проблеми. Українська музична індустрія в умовах сьогодення переживає хвилю творчого піднесення. Щомісяця виходить більше тисячі нових треків, з'являються нові артисти, які мають змогу завдяки стрімінгам, відеохостингам, соціальним мережам просувати свою творчість. Паралельно з тим, COVID-19 та подальше повномасштабне вторгнення росії суттєво вплинуло на фінансове становище української музичної індустрії, особливо її молодій генерації. Головними доходами українських музикантів наразі є виплати роялті та публічні виступи.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень» від 30.11.2021 року, під роялті розуміється будь-який платіж, включаючи такий, що сплачується стороною, яка користується об'єктом авторського права та/або суміжних прав на користь організацій колективного управління, згідно з Законом України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав». Такі платежі виплачуються у якості винагороди за використання або надання права на використання об'єктів інтелектуальної власності, зокрема: творів літератури, мистецьких чи наукових робіт, у тому числі комп'ютерних програм, інших записів на носіях інформації, відео- або

аудіокасет, кінематографічних фільмів або плівок для радіо- чи телевізійного мовлення, передач (програм) організацій мовлення, інших аудіовізуальних творів, виробів, права на які є захищені патентом, зареєстрованих торговельних марок, прав інтелектуальної власності на дизайн, секретні креслення, моделі, формули, процеси, а також права інтелектуальної власності на інформацію стосовно промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау) [8; 9].

Обсяги виплати роялті залежать від політики стрімінгової платформи та враховують кількість прослуховування треку за місяць. Інколи на суму роялті впливає рейтинг виконавця у загальному рейтингу співаків країни. В такому випадку молоді співаки практично не заробляють на них. До того ж роялті отримують саме виконавці, тоді як основний дохід музикантів складають живі виступи, які тривалий час за незалежних від музикантів та уряду причин були неможливими. Лише на другий рік повномасштабного вторгнення почали відновлювати діяльність концертні майданчики, а самі слухачі повертаються до live-виступів улюблених артистів.

За таких умов підтримка вітчизняного музичного простору лягає на плечі держави та приватних інвестицій. Довід ЄС демонструє суттєву підтримку індустрії державою у період COVID-19 та в дещо меншому обсязі в постковідний період. В Україні нажалі такої практики не сталося.

Окрім приватних інвестицій, які роблять переважно великі музичні платформи (лейбли, медіа), певний внесок, хоча і незначний, здійснюється з боку ЄС. Саме на програмах підтримки музичної індустрії в умовах війни в Україні, ми б хотіли зупинити увагу у запропонованому дослідженні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тематика музичної індустрії в Україні вивчається переважно з культурної точки зору. Деякі питання функціонування досліджуваної галузі у сфері публічного управління розкриті в працях І. Пархоменко [5], Л. Обух [3], М. Поплавського та Ю. Трач [6]. До війни певні аспекти підіймалися у дослідженнях Міністерства культури України [10; 11]

Мета статті – проаналізувати програми підтримки української музичної індустрії, реалізовані з боку ЄС в Україні після початку повномасштабного вторгнення та визначити їх досвід для формування подальшої підтримки музичного простору з боку уряду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Музика стала одним із перших секторів, які постраждали від кризи COVID-19, як у країнах ЄС, так і в Україні. Закриття концертних майданчиків, заборона масових зібрань, скасування виступів, потреба у компенсації квитків, які поверталися слухачами, призвело до значних фінансових втрат. Об'єднання музичних організацій на початку пандемії підписали петицію із закликом до Європейської комісії, зайняти позицію підтримки та значно збільшити національні бюджети та бюджети ЄС, виділені на культуру, а також на музику. Окрім того було здійснено заклик щодо того, щоб кожна держава-член надала європейському творчому сектору швидкий і повний доступ до структурних фондів, щоб компенсувати шкоду в короткостроковій перспективі. Завдяки такій кооперації усього музичного простору, вдалося домогтися визнання сфери культури, як пріоритетної та отримання значних асигнувань та підтримки, що дозволило європейській музичній індустрії вижити та швидко відновитися після пандемії.

Українська ситуація дещо різниться від європейської, адже на зміну COVID-19 одразу прийшло повномасштабне вторгнення, що подовжило ситуацію, коли артисти не мали змоги виступати. Окрім того, не виникло консолідації між музичним простором, завдяки чому були б створенні петиції до уряду з проханням підтримки сфери. Водночас, з боку ЄС, після поступового відновлення концертної діяльності в Україні, розпочалися невеликі грантові програми з підтримки музичного простору нашої держави.

Починаючи з 2019 року українські артисти отримали змогу приймати участь у грантах та преміях ЄС, зокрема Music Moves Europe Talent де щороку серед восьми лауреатів був присутній і один український артист. Окрім грошової винагороди він отримував можливість виступити на ESNS (Eurosonic Noorderslag); взяти участь у програмі тренінгів; фінансову підтримку для гастролей та промоції [7].

В умовах війни, одним з перших, грантову підтримку надав проєкт MusicAIRE, наприкінці 2022 року. MusicAIRE (Інноваційне відновлення Європи) – це проєкт, що фінансується ЄС і спрямований на надання інструментів, створених спеціально для музичного сектору, і сприяння екологічному, цифровому, справедливому та стійкому відновленню музичної екосистеми. Кінцевою метою цієї ініціативи є розробка та тестування схеми підтримки, яка сприятиме відновленню сектора під час підготовки майбутньої підтримки ЄС у рамках нової програми «Креативна Європа».

MusicAIRE спільно фінансуватиме заходи щодо сталого розвитку за допомогою інноваційної схеми, залучаючи та розширюючи можливості сектора до ефективного процесу відновлення, сприяючи спільному навчанню, обміну досвідом, налагодженню зв'язків і заохочуючи підхід до формування політики, що базується на підходах участі [17].

В рамках українського музичного простору проєктом запропоновано два гранти сумою до 55000 євро, право участі в яких мали змогу отримати державні та приватні організації зі статусом юридичної особи, органам державної влади (національні, регіональні, місцеві), які мають відношення до музичної сфери, суб'єкти господарювання [1].

Практика демонструє, що державні структури не прийняли активної участі у гранті, а єдиними отримувачем гранту стала незалежна ініціатива Music Export Ukraine, яка отримала 30 тисяч євро на проєкт «Music is an answer». Отриманні кошти дають змогу профінансувати 25 колаборацій українських музикантів з європейськими колегами [16]. Проте, можливість України приймати участь у проєкті та отримання українською організацією гранту демонструє підтримку ЄС не лише у військовій сфері, але й у питаннях відбудови культурного простору держави.

Проєкт MusicAIRE реалізовувався в межах програми «Креативна Європа», членом якої є Україна. Як зазначав віце-президент Європейської комісії С. Схінас «Для вирішення ситуації із підтримки української культури,

Європейський Союз мобілізував фінансові ресурси в рамках своєї програми «Креативна Європа», щоб сприяти пом'якшенню наслідків війни проти України для її культурного та креативного секторів та допомогти побудувати основу для її майбутнього відновлення. Креативна Європа – це флагманська програма ЄС щодо захисту та просування культурного різноманіття Європи. Вперше фінансування в рамках цієї програми було присвячено конкретній країні, що є ще одним свідченням прихильності ЄС до підтримки української культури та креативних секторів» [22].

Якщо звернути увагу на більш свіжі приклади грантових проєктів, фінансованих ЄС, то варто відзначити LIVEMX, дедлайн подачі заявок на який було завершено 24 червня 2024 року. Ця програма спрямована на те, щоб допомогти музичним організаціям і професіоналам розвивати та зміцнювати свої навички, здібності, процеси та ресурси, сприяти до адаптації та подальшого процвітання в такій динамічній галузі.

LIVEMX акцентований на наступні три теми:

- Експорт музики (проєкт спрямований на розвиток музичного експорту шляхом стимулювання спільної творчості, просування нових музичних творів та виконавців за кордоном інноваційними методами, а також на розвиток професійних мереж і поглиблення розуміння нових ринків).

- Зали живої музики (прямими бенефіціарами проєкту мають бути заклади з живою музикою або асоціації з живою музикою в одній із країн-учасниць Креативної Європи. Очікується, що проєкт забезпечить стратегії, методології та дії для закладів живої музики, щоб передбачати та планувати майбутнє у сфері циркуляції артистів, екологічних рішень та розвитку аудиторії).

- Цифровий обіг і залучення (адаптація, тестування або впровадження існуючих цифрових рішень у музичному секторі; навчання професіоналів європейського музичного сектору використанню цифрових рішень для вирішення окреслених проблем; пропозиція форматів для глибшого розуміння конкретних проблем у музичному секторі, які можна вирішити за допомогою цифрових технологічних підходів; та/або концептуальна розробка таких рішень) [2; 20].

Як і у випадку попереднього проєкту, перевага буде надаватися державним організаціям, але вони мають бути засновані щонайменше за рік до старту проєкту та мати досвід роботи у сфері, яка відповідає тематиці заявки. Враховуючи відсутність таких державних установ,

то на наш погляд держава мала б сприяти приватним організаціям в отриманні коштів від проєкту, як варіант ставши одним із інвесторів, що підняло б престижність певної заявки (або декількох).

Певні кроки у рамках поданого проєкту держава вже робить, адже за останні 2 роки це єдиний проєкт музичної сфери, за який повідомлено на порталі «Дія. Бізнес» [15].

Варто також згадати про проєкт від European Festivals Fund for Emerging Artists (Європейський фонд фестивалів для митців-початківців), який хоча і не є суто музичним, але дає змогу для організації та проведення фестивалів молодих музикантів, враховуючи, що поступово в Україні відроджується і фестивальне життя (з поправками на умови безпеки в умовах війни). Спільне виробництво провідного фестивалю у співпраці з фестивалями-партнерами, в рамках проєкту надає митцям-початківцям час, простір і підтримку для вивчення творчих ідей більш досвідчених фестивалів, будь то оригінальні роботи чи еволюція вже існуючих [4; 19].

ЄС підтримує українську культуру та професіоналів культурної сфери, долучаючи їх до основних програм фінансування та залучаючи представників української музичної індустрії також і до власних проєктів. Частину бюджету нового інструменту мобільності, який програма «Креативна Європа» запустив у 2022 році, було перерозподілено на користь українських митців та творчих професіоналів. Комісія й надалі заохочує проєктні пропозиції для культурних конкурсів із залученням українських митців та організацій [23].

Крім того, проєкт EU4Culture, що фінансується ЄС, пропонує гранти на мобільність для окремих митців і професіоналів культури з України. Конкурс відкритий для стажування, навчальних візитів, конференцій, підвищення кваліфікації та інших заходів, які сприяють міжкультурному діалогу [12].

До початку повномасштабного вторгнення Національним бюро програми ЄС «Креативна Європа» в Україні організувались музичні конференції, майстер-класи, семінари, на яких окрім обміну практиками саме у сфері створення музики, просування артиста, роботи менеджменту, підіймалися і питання налагодження відносин між музичним простором та державою. Зокрема, підіймалися питання, які потребують державного врегулювання та підтримки, такі як: авторські права, діяльність ОКУ, підтримка молодих митців, експорт української музики, боротьба з музичним піратством тощо. Відносно

деяких питань завдяки підтримці ЄС були схвалені рішення, але вони були тимчасовими та потребують подальшого регулювання сьогодні.

Щодо сучасного стану, то з боку ЄС продовжується підтримка подібних заходів, але вони не мають такого ж масштабу, як до повномасштабного вторгнення, а сам Союз (а точніше його фонди в Україні) виступає не у якості організатора, а одним із спонсорів. Для прикладу за підтримки «Креативної Європи» у літку 2024 року відбулося навчання за курсом «ЕЕМА Summer 2024» [18].

Як ми бачимо, на відміну від державного сектору, ЄС вкладається у відбудову та розвиток музичного сектору в Україні, його конкурентоспроможності на європейській арені.

Політика ЄС сприяє і підтримці приватних європейських компаній, які дотичні до музичного бізнесу, українського музичного простору. Для прикладу, з початком війни Spotify (який базується у Швеції) планував стати тим рупором, який нестиме правдиву інформацію російському слухачу. Проте, вже 25 березня 2022 року пресслужба компанії наголосила: «На жаль, війна в Україні та нещодавно ухвалений закон (в росії – автор) накладає додаткові обмеження на доступ до інформації, ліквідує свободу вираження поглядів та криміналізує деякі види новин. Це ставить під загрозу безпеку наших співробітників та, можливо, наших слухачів... ми дійшли рішення повністю призупинити наше обслуговування у росії» [21].

Проте, з початку 2024 року один з найбільших музичних стрімінгових майданчиків у світі, офіційно припинив свою діяльність у росії, тим самим наголосивши на своїй підтримці України у війні.

Зараз Spotify тісно співпрацює з ЄС видаляючи профілі та блокуючи музику тих російських артистів, які є активними прихильниками війни в Україні та стосовно яких накладені санкції з боку ЄС. Лише за червень 2024 року було вилучено 6 російських виконавців і оголошено, що це лише початок і вилучень буде більше [14].

Некомерційна загальноєвропейська організація IMPALA виступила проти російського вторгнення та висловила власну підтримку незалежним музичним компаніям щодо прийняття рішень як їм реагувати. Серед пропозицій висунуто: скорочення торгівлі з Росією, або ж інші форми підтримки

України. Розглядаються способи, якими IMPALA може надати підтримку українській індустрії. Крім такої необхідної фінансової та гуманітарної допомоги, українська музична сцена також може бути підтримана безпосередньо через:

- обмін музикою з України;
- створення плейлистів українських виконавців та поширення їх на світовій арені;
- закликання місцевих радіостанцій крутити українську музику;
- підтримка таких організацій, як Music Export Ukraine.

Виконавчий голова IMPALA Х. Сміт прокоментувала: «Ми повторюємо наші заклики підтримати наших українських колег разом з іншими культурними асоціаціями в Європі. Поки ми розглядаємо способи, якими ми можемо допомогти, ми централізуємо список ініціатив, які учасники можуть підтримувати та просувати. Ми підтримуємо всіх членів, які вживають власних дій, будь то припинення чи скорочення економічної діяльності з росією або демонстрація підтримки України іншим способом. Ми також виступаємо проти дії росії щодо блокування виплати інтелектуальної власності правовласникам в ЄС та інших юрисдикціях – це рівносильно піратству» [13].

Висновки. Таким чином, сьогодні ЄС через різні фонди та програми, які діють в Україні, здійснює фінансову підтримку музичного сектору, сприяючи його розвитку в кризових умовах та потенційному відновленні по завершенні війни. Більшість грантів, ініціюються в межах проєкту «Креативна Європа», до якого входить і Україна, зокрема таких як MusicAIRE, LIVEMX. Вказані проєкти спрямовані на розвиток музичної індустрії та зокрема, її підтримки з боку держави. Останнє на жаль сьогодні практично не здійснюється. Водночас, за сприяння ЄС відбувається підтримка України з боку європейських приватних компаній, пов'язаних із музичною галуззю, зокрема IMPALA та Spotify. завдяки яким український контент просувається у Європу, у той час як творчість прихильників війни поступово намагаються видалити з публічного простору. Враховуючи євроінтеграцію, підтримка музичної індустрії з боку ЄС не буде обмежуватися фінансовою стороною, а вплине на прийняття законодавства з музичної індустрії, з урахуванням кращих практик держав-членів ЄС.

Бібліографічний список

1. 55 000 євро для відновлення музичного сектору. URL: <https://chaszmin.com.ua/55-000-yevro-dlya-vidnovlennya-muzychnogo-sektoru/> (дата звернення: 02.07.2024).
2. До 60 000 євро – гранти для музичних організацій та професіоналів LIVEMX («Креативна Європа»). URL: <https://chaszmin.com.ua/do-60-000-yevro-granty-dlya-muzychnyh-organizatsij-ta-profesionaliv-livemx-kreatyvna-yevropa/> (дата звернення: 02.07.2024).
3. Обух Л. В. Історіографія виникнення та розвитку менеджменту музичної культури в науково-теоретичних проєкціях. *Modern culture studies and art history: an experience of Ukraine and EU: Collective monograph*. Riga: Izdevniecība «Baltija Publishing». 2020. P. 323–338.
4. Оголошено третій конкурс від European Festivals Fund for Emerging Artists – EFFEА. URL: https://creativeeurope.in.ua/posts/third_opencall_effea (дата звернення: 02.07.2024).
5. Пархоменко І. Функціонування музичної індустрії в сучасній Україні: від концерту до одиниці авторського права. *Вісник: Українські культурологічні студії*. 2023. № 12. Т. 1. С. 88–93.
6. Поплавський М. М., Трач Ю. В. Цифровізація музичної індустрії: тенденції і перспективи. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал*. 2022. № 2. С. 30–39.
7. Премія Європейського Союзу в галузі музики (Music Moves Europe Talent Awards, the EU prize for popular and contemporary music). URL: <https://creativeeurope.in.ua/posts/Music-Moves-Europe-Talent-Awards> (дата звернення: 14.07.2024).
8. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень: Закон України від 30.11.2021 р. № 1914-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1914-20#Text> (дата звернення: 02.07.2024).
9. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав : Закон України від 15.05.2018 р. № 2415-VIII: станом на 15 квіт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text> (дата звернення: 20.07.2024).
10. Трансформація музичного ринку України: поточний стан неакадемічного сектору індустрії в цифрах і коментарях (оглядова довідка за матеріалами преси та інтернету за 2020–2021 рр.). Київ : Міністерство культури та інформаційної політики України, 2021. Вип. 4/5. 19 с.
11. Шлепакова Т. Модернізація на ринку сучасної музичної індустрії: зарубіжний та вітчизняний досвід: (оглядова довідка за матеріалами преси, Інтернету та неопублікованими документами за 2017–2018 рр.). Київ : Міністерство культури та інформаційної політики України, 2018. Вип 10/4. 14 с.
12. EU project page – EU NEIGHBOURS east. URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1487> (дата звернення: 14.07.2024).
13. European independent music sector calls for renewed support to Ukraine. URL: <https://impalamusic.org/european-independent-music-sector-calls-for-renewed-support-to-ukraine/> (дата звернення: 14.07.2024).
14. Kulakova M. Spotify Removes Russian Artists Who Openly Support the Invasion of Ukraine. URL: <https://united24media.com/latest-news/spotify-removes-russian-artists-who-openly-support-the-invasion-of-ukraine-956> (дата звернення: 02.07.2024)
15. LIVEMX. URL: <https://business.diaa.gov.ua/marketplace/finansuvanna/grant-programs/e73e271c-cbbb-4dab-b08e-fae2eeb8fd73> (дата звернення: 14.07.2024)
16. Music Export Ukraine профінансує 25 колаборацій українських та європейських музикантів. URL: <https://liroom.com.ua/news/meu-music-is-an-answer/> (дата звернення: 02.07.2024)
17. Musicaire : Home. URL: <https://musicaire.eu/> (date of access: 02.07.2024)
18. Musicexportukraine. URL: <https://www.instagram.com/musicexportukraine/p/C7v2wgsogPS/> (дата звернення: 02.07.2024).
19. Naessens G. EFFEА Call #3: Apply now! URL: <https://www.effea.eu/news/item/2024/01/15/EFFEА-Call-3-Apply-now?originNode=628> (дата звернення: 14.07.2024).
20. Second open call for projects. Brussels : Livemx, 2024. 11 p.
21. Spotify stops streaming in Russia over safety concerns caused by new law on media. URL: <https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/spotify-stops-streaming-in-russia-over-safety-concerns-caused-by-new-law-on-media/> (дата звернення: 02.07.2024)
22. Supporting Ukraine’s arts and culture. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4ee50192-d6cb-11ee-b9d9-01aa75ed71a1> (дата звернення: 14.07.2024).
23. What is the EU doing to help Ukraine’s culture during the war? And what can the cultural sector do in response? URL: <https://keanet.eu/opinions/what-is-eu-doing-for-ukraines-culture/> (дата звернення: 14.07.2024).

References

1. 55 000 yevro dlia vidnovlennia muzychnoho sektoru [55000 euros for the recovery of the music sector]. Available at: <https://chaszmin.com.ua/55-000-yevro-dlya-vidnovlennya-muzychnogo-sektoru/> (accessed July 2, 2024). (in Ukrainian)
2. Do 60 000 yevro – hranty dlia muzychnykh orhanizatsii ta profesionaliv LIVEMX («Kreatyvna Yevropa») [Up to 60,000 euros – grants for music organizations and professionals of LIVEMX («Creative Europe»)]. Available at: <https://chaszmin.com.ua/do-60-000-yevro-granty-dlya-muzychnyh-organizatsij-ta-profesionaliv-livemx-kreatyvna-yevropa/> (accessed July 2, 2024). (in Ukrainian)

3. Obukh L. V. (2020) Istoriohrafii vynyknennia ta rozvytku menedzhmentu muzychnoi kultury v naukovoteoretychnykh proiektsiakh [Historiography of the emergence and development of musical culture management in scientific and theoretical projections] / in L. V. Obukh (Eds.). *Modern culture studies and art history: an experience of Ukraine and EU: Collective monograph*. Riga : Izdevnieciba «Baltija Publishing». (in Ukrainian)
4. Oholosheno tretii konkurs vid European Festivals Fund for Emerging Artists – EFFEA. [The third competition from the European Festivals Fund for Emerging Artists – EFFEA has been announced]. Available at: https://creativeeurope.in.ua/posts/third_opencall_effea (accessed July 2, 2024).
5. Parkhomenko I. (2023) Funktsionuvannia muzychnoi industrii v suchasni Ukraini: vid kontsertu do odyntsi avtorskoho prava [The functioning of the music industry in modern Ukraine: from a concert to a unit of copyright]. *Visnyk: Ukrainski kulturolohichni studii*, vol. 12(1), pp. 88–93.
6. Poplavskiy M. M., Trach Yu. V. (2022) Tsyfrovizatsiia muzychnoi industrii: tendentsii i perspektyvy [Digitization of the music industry: trends and prospects]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv : nauk. zhurnal*, vol. 2, pp. 30–39.
7. Premiia Yevropeiskoho Soiuzu v haluzi muzyky (Music Moves Europe Talent Awards, the EU prize for popular and contemporary music) [Music Moves Europe Talent Awards, the EU prize for popular and contemporary music]. Available at: <https://creativeeurope.in.ua/posts/Music-Moves-Europe-Talent-Awards> (accessed July 14, 2024). (in Ukrainian)
8. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zabezpechennia zbalansovanosti biudzhetykh nadkhodzen» : vid 30.11.2021 r. № 1914-IX [Law of Ukraine «About making changes to the Tax Code of Ukraine and other legislative acts of Ukraine on ensuring the balance of budget revenues»]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1914-20#Text> (accessed July 2, 2024). (in Ukrainian)
9. Zakon Ukrainy «Pro efektyvne upravlinnia mainovymy pravamy pravovlasnykiv u sferi avtorskoho prava i (abo) sumizhnykh prav» vid 15.05.2018 r. № 2415-VIII [Law of Ukraine «About effective management of property rights of copyright holders in the field of copyright and (or) related rights»]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text> (accessed July 20, 2024). (in Ukrainian)
10. Ministerstvo kultury ta informatsiinoi polityky (2021) *Transformatsiia muzychnoho rynku Ukrainy: potochnyi stan neakademichnogo sektoru industrii v tsyfrakh i komentariakh (ohliadova dovidka za materialamy presy ta internetu za 2020–2021 rr.)* [The transformation of the music market of Ukraine: the current state of the non-academic sector of the industry in numbers and comments (an overview of press and Internet materials for 2020–2021)]. Kyiv: Ministerstvo kultury ta informatsiinoi polityky Ukrainy. (In Ukrainian)
11. Shlepakova T. (2018) *Modernizatsiia na rynku suchasnoi muzychnoi industrii: zarubizhnyi ta vitchyzniani dosvid : (ohliadova dovidka za materialamy presy, Internetu ta neopublikovanyimi dokumentamy za 2017–2018 rr.)* [Modernization in the market of the modern music industry: foreign and domestic experience: (review reference based on materials of the press, the Internet and unpublished documents for 2017–2018)]. Kyiv: Ministerstvo kultury ta informatsiinoi polityky Ukrainy, vol. 10/4. (in Ukrainian)
12. EU project page – EU NEIGHBOURS Available at: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1487> (accessed July 14, 2024).
13. European independent music sector calls for renewed support to Ukraine. Available at: <https://impalamusic.org/european-independent-music-sector-calls-for-renewed-support-to-ukraine/> (accessed July 14, 2024).
14. Kulakova M. (2024) Spotify Removes Russian Artists Who Openly Support the Invasion of Ukraine. Available at: <https://united24media.com/latest-news/spotify-removes-russian-artists-who-openly-support-the-invasion-of-ukraine-956> (accessed July 2, 2024).
15. LIVEMX. Available at: <https://business.diia.gov.ua/marketplace/finansuvanna/grant-programs/e73e271c-cbbb-4dab-b08e-fae2eeb8fd73> (accessed July 14, 2024).
16. Music Export Ukraine profinansuie 25 kolaboratsii ukrainskykh ta yevropeiskykh muzykantiv [Music Export Ukraine will finance 25 collaborations of Ukrainian and European musicians]. Available at: <https://liroom.com.ua/news/meu-music-is-an-answer/> (accessed July 2, 2024).
17. Musicaire : Home. Available at: <https://musicaire.eu/> (accessed July 2, 2024).
18. Musicexportukraine. Available at: <https://www.instagram.com/musicexportukraine/p/C7v2wgsogPS/> (accessed July 2, 2024).
19. Naessens G. (n.d.) EFFEA Call #3: Apply now! Available at: <https://www.effea.eu/news/item/2024/01/15/EFFEA-Call-3-Apply-now?originNode=628> (accessed July 14, 2024).
20. Livemx (2024) *Second open call for projects*. Brussels: Livemx.
21. Spotify stops streaming in Russia over safety concerns caused by new law on media. Available at: <https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/spotify-stops-streaming-in-russia-over-safety-concerns-caused-by-new-law-on-media/> (accessed July 2, 2024).
22. Supporting Ukraine's arts and culture. Available at: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4ee50192-d6cb-11ee-b9d9-01aa75ed71a1> (accessed July 14, 2024).
23. What is the EU doing to help Ukraine's culture during the war? And what can the cultural sector do in response? Available at: <https://keanet.eu/opinions/what-is-eu-doing-for-ukraines-culture/> (accessed July 14, 2024).

Стаття надійшла до редакції 16.08.2024

Hennadii Kazakov

Candidate of Historical Sciences,
Leading Desk Officer, Teaching and Scientific
Research Methodologies Department,
High School of Public Governance
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2860-9892>

PARTICIPATION OF THE EU IN THE RESTORATION OF THE MUSIC SECTOR OF UKRAINE

Objective. The article analyzes the contribution of the European Union to the recovery of the music sector of Ukraine in the period 2022–2024. It was noted that today the EU supports the Ukrainian music industry by enabling its representatives and the government in general to receive grants, which should be aimed at supporting the researched area, the implementation and development of innovations in all branches of the music industry. At the same time, although government and state institutions are defined as priorities in such grants, in practice they do not actively participate in them. It was noted that the vast majority of grants offered by the EU are implemented through the “Creative Europe” program, are distributed on government resources and are pan-European, that is, those aimed at all European states participating in “Creative Europe”. **Results.** The main focus of the article is on the grant projects MusicAIRE and LIVEMX, which since the full-scale invasion are the largest, both in terms of the number of participants and allocated financial assistance. At the same time, it was emphasized that in addition to competitions for obtaining grants, EU funds and programs support various festivals, educational courses, seminars and conferences, at which, among others, issues of state support for the music industry in Ukraine are raised. The article indicates that the EU policy contributes to the support of private European companies that are related to the music business, the Ukrainian music space, in particular, Spotify and IMPALA. When preparing the research, the following **methods** are used: heuristic, analysis and synthesis methods, verification method, statistical methods. In the **conclusions**, the author puts forward a hypothesis that, taking into account the processes of European integration in Ukraine, the support of the music industry from the EU will not be limited to the financial side, but will influence the adoption of legislation on the music industry, taking into account the best practices of the EU member states.

Keywords: European Union, “Creative Europe”, music sector, post-war recovery, grant.